

SABADELL FEDERAL

Setmanari Porta-veu del Partit Federal

ANY II.

NÚM. 49

DISSABTE 15 Agost de 1914

Els originals no's tornen

Subscripció mensual, 50 cts.

Redacció i Administració

Dels articles ne son responsa-
bles els seus respectius autors

Nombre solt, 10 cénts.

JARDÍ, 7 i 8

ELS MAL EDUCATS

El «Diari de Sabadell», contestant amb evassives el nostre article de la setmana passada titolat *En defensa propia*, ens diu que som una colla de mal educats. Al marge d'aquesta opinió del esmentat diari, tot i trovant-la molt respectable, hi escriurem nosaltres uns quants comentaris, que podran no esser acceptats pèls senyors Esteves del catalanisme sabadellenc, però que per a nosaltres seràn inspirats amb una llògica irrefutable.

Podrà esser molt bé que siguem mal educats; no direm que no; però farem constar que no es pas per culpa nostra. La culpa, en tot cas, directa o indirectament, cau sobre dels quins, com els del «Diari de Sabadell», tot i cridant visca Catalunya, o visca Espanya, o... visca una altra cosa, son els continuadors i els propagadors d'aquest mig ambient que cau sobre del poble i l'aplana.

Nosaltres som fills del poble i no es pas culpa nostra si varem esser educats en aquestes escoles xorques i rutinaries que serveixen per a educar al poble. La culpa en tot cas es dels quins, com els del «Diari de Sabadell», tot i cridant visca Catalunya

propaguen, directa o indirectament, la continuació d'aquestes escoles. Nosaltres, com tot fill del poble, varem haver de deixar l'escola a la edat de dotze o tretze anys, per esser carn de taller o carn de fàbrica. ¿Es per culpa nostra que deixéssim l'escola essent encara nins? No. La culpa es d'aquesta economia social que 'ns aclapara i que'l «Diari de Sabadell» propaga amb tant entusiasme.

Perquè ¿qu'heu fet vosaltres per a educar al poble? ¿Qu'heu fet vosaltres per a que'l poble gaudeixi de més llibertat? Os heu creuat de braços i heu cridat ¡visca Catalunya! com si sols amb aquest crit sagrat se regenerés un poble. Però heu fet més encara. Quan el poble s'ha revel·lat per a demanar més pà, o més llibertat, o més educació, l'heu tractat de professional del escàndol i os heu fregat les mans amb gust al veure que se l'hi obríen tots els codis de la justícia i totes les portes de les ergàstules.

Sí; som uns mal educats, confessem-ho. Però vosaltres en sou complis. Procureu no retreuren's-ho massa perquè no os en demanem comptes.

La conferencia d'En Marcellí Domingo

Dissabte passat, a la nit, donà al saló-café de nostra entitat, la anunciada conferència que baix el tema de «Crissis nacional, la política vella i les orientacions noves» desenvolupà el jove diputat per Tortosa, el distingit publicista i eloqüent orador En Marcellí Domingo.

Amb una paraula clara i facil que captivà per complert al auditori, anà desenvolupant dit tema, aconseguint en diverses parrafades entusiastes aplausos, i al acabar el seu brillant parlament se li tributà una delirant i xardorosa ovació.

No volem fer ara una ressenya de lo molt que digué, fora freda i lacònica davant del seu magnífic discurs. La pròxima setmana mirarem de publicar sino íntegre, les més fondes i brillants parrafades que pronuncià el nostre amic en aquella conferència, ben important i profitosa en tots els conceptes.

Ens cal només felicitar efusivament a la junta de la Joventut Federalista per el veritable acert que tingué en fer-nos sentir, per primer cop a nostra ciutat, l'autoritzada paraula del jove diputat; que l'èxit obtingut an aquesta primera conferència que han organitzat els serveixi d'estímul per a que no sigui aquesta l'última que facin.

IDEOLOGIES

LA CIVILITZACIÓ

A la violència del puny, a la prepotència del fort, la civilització ha substituït per la enginyosa sorpresa de la astúcia, pero d'una astúcia fina, gentil, ben habillada, i tan ben educada que no permet robar un rellotge, pero permet robar un mil·lió, mentres es robi amb decència, guardant les formes i amb gentilesa.

A la violència brutal hem substituït aquella moral qu'es lícita, qu'es honesta, qu'es gentil, i als pocs qu'encara s'atreveixen a derimir les qüestions amb els punys o amb el ganivet, els hi preparem departaments ben moblats i ben guardats, que s'anomenen ergástules. La civilització ha humanitzat tant les nostres costums, que amb un gest ben humà suprimirem, o hem suprimit ja, el butxi i la forca i no matarem més que al engrós als alegres aires de les xarangues militars i al corprenador estrépit de la artilleria, i si hi ha morts, son morts gloriosos qu'han d'agrair-nos la manera heroica, noble i gallarda amb que'ls hi hem robat la vida, per a fer menys fastigoses les multituds dels vius i més airejats els carrers de les ciutats nostres.

LUDOVIC PETRUS.

A l'entorn del conflicte europeu

La guerra passa

La guerra passa cruenta, sagnant, deixant arreu infinitat de víctimes, víctimes sacrificades en l'holocauste de les intrigues diplomàtiques, de la tirania dels governants. Mai com aquest afer, havia trasbalsat el mon d'una manera tan sorollosa, d'una manera tan terrible, qual trasbals portará, de tenir major continuïtat, tots els flagells humans, perque l'immensa obra que significava l'afirmació i l'afiançament del mon sobre unes columnes fixes quedarà enderrocada, perque aquestes columnes cauran de molt avall i la seva reedificació costará molts anys.

La guerra passa, com una fantasma invisible, devastant tot lo que troba a llur pas, deixant-hi la mort allí on hi havia vida, fent

cementiris de les planes verdíssimes, runes de lo edificat, miseria de lo que era riquesa, odi de lo que era amor, venjança de lo que era justícia; molts pares hi perderán llur fill, moltes esposes hi perderán llur espós i lo que era alegria será tristesa, les rialles serán llàgrimes i els cants, plors; aixís al segle actual s'enten el progrés, la civilització, la fraternitat. Que podem esperar d'uns ciutadans que enlloc de fer invencions que portin ben-estar, donguin instruments per a destruir-los?

La guerra passa... Sentiu els crits de dolor, el soroll dels canons, el redoblar dels timbals, els clarins estridents? Doncs aixó s'anomena per a uns progrés, per altres barbarie. Amb tot, no sentiu? la guerra passa...

Nostre homenatge

Com deiem en nostra passada edició, publiquem avui un dels ultims articles que escrigué la privilegiada ploma del que'n vida fou el gran pacifista Joan Jaurés. Aquest article l'hem traduït del diari «La Dépêche» de Tolosa, aparegut el dijous 30 de Juliol.

Sigui aixó, doncs, la nostra flor posada damunt la tomba on reposa aquell gran home, polític auster, orador eloqüentíssim, d'una conducta i una moralitat envejables, dots que creixen al seu entorn, per exemplaritat dels homes, a faisó d'unes flors eternes, d'unes semprevives que'l bras assassí d'un furibond *chauviniste* no podrà mai segar.

Diu aixís l'esmentat article:

Les idees

L'oscil·lació al caire de l'abim

Tindrem la guerra universal? Tindrem la pau? Les noves obscures succeeixen a les noves obscures com llòbregues boires dins un cel carregat de tempesta; les claretats entre núvols que en un hora se produeixen, com una confiança un moment reanimadora, defalleix de nou dessota algun telegrama amenaçant o dubtós. També jo'm guardaré prou d'aventurar avui un pronòstic, reconfortador o inquiet, que pod ésser desmentit a tot hora. Precisament el grupo socialista acaba d'enviar una delegació al ministeri de les qüestions estrangeres i quant havem travessat els corredors de la cambra i la sala dels Paços-Perduts dels periodistes, hem estat envoltats dels més hòrrids rumors. Se deia que, al matí mateix, l'embaixador d'Alemanya havia fet un pas conminatori. El fet ha estat fals, però poc a poc els nervis s'han posat en tensió. Quina misèria per la raça humana! Quina vergonya per la civilització!

Davant la formidable amenaça que plana sobre l'Europa, jo aprovo dues impresions contraries. Son de moment una mena de estupor i una pròxima revolta de desesper. Com, es aixó que ha donat per resultat el moiment humà? Es an aquesta barbarie que retornen divuit segles de cristianisme, el magnífic ideal del dret revolucionari, cent anys de democràcia? Els pobles se senten

repentinament dins una atmòsfera de sobresalts i sembla que sofreixen la torpesa d'un diplomàtic, del caprici d'un sobirà, del foll orgull d'una casta militar i clerical, com ara arran mateix del Danubi, perquè mil·lions i mil·lions d'homes siguin cridats a destruir-se. I un se demana un moment si val la pena de viure, i si l'home és un ésser predestinat al sofriment, estant també incapacitat de resignar-se a sa natura animal de que's vol eximir. I, per altra part, jo constato febles totes les forces bones, les forces de l'avenir qui s'oposen al desenfrè de la barbarie. Succeeixi lo que succeeixi, aquestes forces de pau i de civilització, s'engrandiran dintre aquesta prova. Si elles logren prevenir la crissis suprem, les nacions els sentiràn grat de haver-les salvades d'un perill tan apremiant. Si, malgrat tot, la tempestat esclata, serà tan espantosa que després d'un excés de furor, de dolor, els homes tindran el sentiment de que ells no poden escapar de la destrucció total sinó assegurant la vida dels pobles sobre bases noves, sobre la democràcia, la justícia, la concòrdia i l'arbitratge.

Assistim ara a la topada del mon germànic i del mon eslau. Es la baralla més inútil: car alguna d'aquestes dugues grans forces no podrà suprimir o propiament rebutjar l'altre. Ell farà bé; saturnals violències, després se reconciliaràn una de l'altre i trovaràn llur equilibri. Perquè no buscar-ho des d'ara?

El pas d'Austria-Hungria ha estat tan brutal, tan odiós, que éll ha fet oblidar tot lo demés i que la monarquia dels Habsburg ha aparegut sola en plena llum. L'Europa ha oblidat els deu anys de competències, d'intrigues, d'abús de força, de mala fé internacional que ha engroït la malura. Ella ha oblidat el Marroc, la Tripolitania, els horrors dels balkans, les imprudències de la Serbia. Ella ha oblidat aixímateix que l'anexió de la Bosnia-Herzegovina, que ha estat l'origen del conflicte actual, ha sigut preparat per l'accord de l'Austria-Hungria i de la santa Rússia eslava, per l'entrevista a Buchlau de M. d'Ærenthal i de M. Iwolsky, quin, per haver sigut més tart un incaute, no ha sigut menys en aquests moments que un complis. Si, l'Europa ha oblidat un instant tot aixó i ha estat justa en oblidar-ho quan ha tingut la nota conminatoria de l'Austria-Hungria, brutal, indecenta i inhumana. La pesantó germànica s'ha agravat amb el jesuitisme,

amb l'esperit implacable i rancuniós dels clericals de Viena.

Pod ésser que l'Austria-Hungría s'apercebeixi que juga un joc perillós. Fer violència a la Sèrbia es preparar greus dificultats; es exasperar les poblacions esclaves de l'Empire; es agravar el treball de desolació que es propaga dintre la monarquia austro-hongaresa.

Si Alemanya te la pretensió d'exigir de la França que obri sobre Rússia, perquè ella així s'absté de tota acció, comet un greu error; car la França no acceptarà pas una pressió indiscreta i podrà sempre respondre a Alemanya: Si, però si de vostre costat vos empenyeu a obrar sobre l'Austria. Però es veritat que es de interès per la Rússia de no precipitar sa acció. Ella permetrà també a la meditació anglesa d'exercitar-se, a la consciència dels pobles en assegurar-se. Ella obligarà al germanisme imperialista a assumir sol la responsabilitat de la pertorbació llençada en Europa. Si la França, lliurement, dona aquest consell a la Rússia, ella haurà servit a la vegada a la Rússia i a la pau.

Arreu el socialisme internacional enlaira el crit per a condemnar els mètodes de brutalitat, per a afirmar la voluntat comú de de pau del proletariat europeu. Si no surt amb èxit de l'empenta per a enderrocar el concert belicós, ell s'afeblirà i prepararà els elements d'una Europa nova, un poc menys salvatge.

JOAN JAURÈS.»

Francia, la eterna

A la mano todos los trenos, todas las abominaciones, todas las injurias contra la guerra, pero en estas horas yo no puedo ver más que la Francia, yo no quiero pensar más que en la Francia. Un desertor, si quereis, mis amigos, de esta idealidad de visionarios que se llama la Paz, pero Francia no es una patria, ni un estado, sino la latinidad contra el germanismo, la República contra el Imperio, la Gracia contra el babelismo, el barrio latino contra ese pueblo que ha dado una sola palabra al mundo; la palabra "filistein", filisteo. Y cuando esta dualidad se pone en armas, reprimiendo todas las indignaciones de mi alma, donde siempre llevo clavada la bandera roja, me declaro francés y marchó idealmente con esos batallones que vuelven a cantar, al igual que en 1793, "La Marsellesa", camino de la frontera del Este.

Porque fijaos, amigos, que en 1914, como en 1793, unas mismas palabras y unos mismos hechos

se producen. Por Verdun asoman las tropas imperiales, y ahora Viviani, como entonces Danton, repite el grito histórico: "La patria está en peligro, la patria de la justicia y del derecho, la Francia eterna..." Ciertamente que falta el batallón de los franciscanos y del ciudadano Danton, marchando a la frontera, pero en el fondo esta guerra es la defensa de un pueblo pequeño, Servia, que va a ser esclavizado, y el odio de París contra los cuarteles germánicos.

—Me gusta Francia—dijo uno—porque siempre avanza en cien años a los otros pueblos.

Estos cien años son los que están en peligro. Francia vencida sería la República escarnecida, el germano imperialista con gorro de cuartel amo del mundo.

Y ya los emperadores no son como aquel alocado primogénito de la Revolución, Napoleón, que estableció en cada campamento un club jacobino y escribía sobre un tambor su Código admirable y el reglamento de la Comedia francesa.

* * *

Este año, un grupo de amigos celebramos el 14 de julio. Todos mis amigos tenían una grandeza. Se llamaban Enrique Casanovas, el escultor; Pedro Inglada, el dibujante; Joaquín Sunyer, el pintor; Garriga, el taumaturgo; Joralleras, el doctor angélico. Bebimos por la Francia, y Sunyer, el pintor; ungido en París por León Jazalpatte, ungido en Barcelona por Maragall, dijo esta frase gentil:

—Nosotros somos la legión extranjera.

Nada más, que ya no oímos dentro nuestro tocar a botasillas, pero recordad—aunque el recuerdo no sea muy espiritual—al Xic de las Barraquetas, aquel guerrillero republicano, pasta de gran general, que puso su espada al servicio de la Francia. Decía el Xic de las Barraquetas: "Tot el que deixi xafar a la França, es un infame".

Con la Francia siempre, querido Samblancat. Piense que cuando los prusianos se acercaban, París, para ponerla a cubierto de su hierro, enterró la Venus de Milo.

MARIO AGUILAR.

(De «Los Miserables»).

Las nacionalidades europeas

I

ALSACIA-LORENA

El admirable heroísmo belga ha llenado de asombro al mundo entero y hace conjeturar lo que en su día serán las pequeñas nacionalidades.

Una gran potencia militar es un peligro para las naciones más débiles y es un enemigo de la Democracia, porque supedita todas sus acciones al engrandecimiento de su ejército que, de brazo armado del pueblo, se convierte en el Estado mismo. El ejemplo de Alemania donde el ciudadano desde

que entra en la escuela ve en el maestro, más que al bonachón y cariñoso pedagogo, al sargento de tientos bigotes que le enseña la instrucción militar, y que en el curso de su vida no tiene más perspectiva que la prosaica pared del cuartel, ni germina en su cerebro otra idea que la de su invulnerabilidad como nación guerrera, ese ejemplo, repito, ha sido funesto para Europa cuyas naciones han imitado en más de lo que sus fuerzas permitieron el militarismo exagerado de aquella confederación.

Pero llegó el día de despejar la incógnita.

* *

Los pueblos sumidos en la ignorancia son relativamente felices, gracias a que esa misma ignorancia les pone un velo ante los ojos impidiéndoles ver su propia degradación.

Bélgica, libre, rica y valerosa ha detenido el primer ímpetu de los germanos; la gloria de la pequeña nación servirá de estímulo a los pueblos libres y llenará de asombro a las generaciones venideras.

Hay otro pueblo, un pueblo inteligente, culto, sano, que hoy despierta virilmente al ejemplo de Bélgica, que hoy acoge a la Francia libertadora con delirante júbilo; hay un pueblo, la Alsacia-Lorena, que no cuenta en su historia más que guerras y desdichas, que no ha pasado una generación sin que ésta vea a su patria convertida en campo de batalla, sin que la sangre corra por sus fértiles campiñas y el saqueo y el incendio destruyan en poco tiempo el fruto de la constante labor de aquellos buenos ciudadanos.

Por centenares podríamos señalar los campos de batalla en su bello territorio. Los obispos de Strasburgo con sus revueltas asolaron el país, Carlos el Temerario que compró la Alsacia a Federico III la tiranizó, siendo su gobernador Pedro de Hagenbach, decapitado en una sublevación contra su despotismo, lo cual fué origen de la guerra contra los suizos que ayudaron a los alsacianos, y en donde el Borgoñón fué vencido en Granson y Morat, y por último asesinado por un general suyo ante los muros de Nancy.

Carlos el Temerario intentó fundar una monarquía, mejor dicho, reconstituir la de la Galia-Bélgica. Luís XI de Francia y más aún sus malas condiciones diplomáticas se lo impidieron y la nacionalidad de aquellos pueblos del Rhin no pasó de ser un sueño.

Durante la guerra de los treinta años Bernaldo de Sajonia-Weimar conquistó la Alsacia llevando el pensamiento de fundar una nueva monarquía, pero fracasó en su intento, y tras de largas y estériles luchas volvió en 1648 a ser francesa después de setecientos años de sangrientas vicisitudes.

En la época moderna ha sido el objeto constante de las luchas entre Francia y Alemania; tanto la una como la otra se creen con derecho a poseer el territorio que hoy se llama Alsacia-Lorena.

En otro artículo veremos cual de las dos tiene razón, cual de ellas tiene el derecho.

* *

Honrados, laboriosos, inteligentes en la paz, bravos y nobles en la guerra son los alsacianos y loreneses.

La germanización de la Alsacia-Lorena, que con tanto ahínco emprendió Alemania, sólo se ha conseguido en los empleados del Estado y en las llamadas clases directoras, clero, burguesía, etc., que siempre son afectos al que manda.

El pueblo es francés... no, tampoco es francés, el pueblo es lorenés, es alsaciano; las clases populares aman a su tierra, a su rica, industriosa, fértil y bella Alsacia, a su poética y culta Lorena, aman también a Francia republicana, de donde les llegaron siempre auras de libertad y miran como hermanos a los franceses. Muchos sueñan con la independencia, con la federación franco-alsaciana, con muchas cosas bellas. La paz, el trabajo y la libertad garantizados por sus propias instituciones democráticas y por la amistad sincera de Francia de la que acaso formarían parte sin perder su personalidad de la que tienen una idea elevadísima en medio de la opresión en que viven.

Porque en las largas veladas del invierno, el campesino de la Lorena, así como el alsaciano, lee en plácida reunión de familia los periódicos franceses que le hablan en el idioma de su corazón; y en aquellos momentos los niños musitan con dulzura las frases que oyen a sus padres y olvidan las broncas palabras alemanas que el dómine-furriel les hace repetir durante el día entre voces de mando y ademanes cuarteleros.

Y todos, absolutamente todos, obreros y campesinos odian la infausta dominación alemana como demuestran acogiendo con júbilo a las tropas francesas.

* *

Si vence Alemania ya sabemos el porvenir que le aguarda a la Alsacia-Lorena.

Bélgica, Serbia, Suiza, pequeños estados llenos de las más sublimes virtudes patrióticas estarán siempre expuestos a ser hollados por el más poderoso. Bohemia, Hungría, Finlandia, Alsacia-Lorena verán desvanecerse sus esperanzas de independencia como se desvanecieron las últimas de la Polonia.

* *

Pero esto es imposible. No puede llegarse al aniquilamiento de Francia, cuna de la Libertad, antorcha del Progreso. Y para que Francia viva y se desenvuelva en bien de la Democracia precisa la independencia de la Alsacia-Lorena como prenda de una futura e inalterable paz entre la Francia de la Idea y la Alemania de la Fuerza.

Y acaso en su día, en otra agresión como la actual rememoren las glorias de Lieja los alsacianos y loreneses en la margen izquierda del Rhin. Francia no tendrá jamás tan fieles aliados como ellos, como los que quieren ser franceses e independientes.

* *

Y si vence Francia, veremos surgir las pequeñas naciones que tan dignas son de su independencia,

cuya liberación será una garantía contra el formidable militarismo que ha arruinado a Europa y que la convertirá en breve en un vasto cementerio.

MIGUEL MATZ ALARCÓN.

La muerte de la Paz

Sabéis la Paz? Pues la Paz ha muerto. Nació en los remotos tiempos en que la cultura y la civilización, sus engendredores, habían venido también al mundo llevados por la marcha incesante del tiempo llamado entonces siglo XVIII. Ahora unos señores, obesos y satisfechos, millonarios unos, diplomáticos otros, que representaban a las naciones del mundo entero le hacían de padres putativos y le erigieron un palacio en la bella capital de Holanda, llamada La Haya, donde la visitaban a veces y discutían sobre su porvenir y sobre su actuación en la marcha social de los pueblos y de las naciones.

Pero por ese instinto innato en todo hombre, la Paz tenía también su instinto de conservación. A los primeros años iba sin objetos embarazosos, sin una pequeña cosa que la defendiera de los malos instintos de los hombres. Pero a medida que creció, a medida que su bella figura imponía obstáculos a las ansias conquistadoras de los emperadores y soberanos; a medida que vió, con todo y existir ella que era una garantía para todos, que no se cerraban las fábricas de armamentos, ni los arsenales cesaban de hacer inmensos buques armados sabiamente, mientras vió que el cerebro del hombre ponía en la invención de los instrumentos guerreros toda la refinada maldad de su instinto salvaje, ella también se acorazó, tomó sus medidas de defensa y sobre sus carnes sonrosadas y tibias, puso el fuerte hierro y el acero fuerte, y aquella mujer etérea, irreal, que aparecía infinitamente bella entre los sueños del apacible son de los representantes de las naciones, obesos y satisfechos que le erigieron un magnífico palacio en La Haya, apareció, al llegar al umbral del siglo XX, armada de pies a la cabeza, como si fuera una nueva Palas. Fué entonces la paz armada que tanto zumbó en nuestros oídos. Desde entonces dejó de ser ya etérea, de ser ya irreal; fué no ya un sueño, sino un insomnio terrible, cruel, y volvió a nacer con más intensidad la avaricia, la ambición de los emperadores y de los soberanos, y los deseos de tiranizar se escondían detrás de las palabras de patriotismo, de integridad nacional, de penetración pacífica, de ansias de vida que hacían ensanchar territorios y tomar ciudades, pero había aun la Paz y ésta, con una sonrisa sarcástica, dictaba alianzas, imponía ententes y hacía firmar el *statu quo* por mantener equilibrios no comprendidos aún...

Y por fin, dejaron a la Paz como una cosa quimérica, como una vana ilusión, como una ridícula utopía, y estalló la conflagración europea, la guerra universal, como si Marte hubiese lanzado una imprecación terrible encima las naciones, y aquellos representantes de las mismas que erigieron un mag-

nífico palacio a la Paz en La Haya, decidieron no hacer ya caso de ella. Fué la muerte de la Paz, que murió sola, sin el cuidado de los que la soñaban bella, de los que la soñaban cruel, y volvió a ser una figura etérea, irreal, mitológica...

También Jesús vino al mundo para imponer amor, justicia, equidad entre los hombres, y a Jesús si bien no le erigieron un magnífico palacio en la Judea, le alzaron una cruz en el Gólgota y en lugar de aquellos señores obesos y satisfechos que querían una paz larga y duradera por medio de protocolos, tiene aún Jesús a una inmensa prole que en su nombre hicieron una Inquisición y también lanzaron a pelear los unos contra otros en nombre del amor, igual que aquellos que en nombre del bienestar de los pueblos lanzan los unos contra los otros con guerras tremendas.

Jesús murió como ha muerto la Paz; con ellos murieron las ideas de amor, de justicia, de equidad, de confraternidad entre los hombres, de abrazar los pueblos, de extinguir las fronteras... Confiemos en que todo esto puede resucitar, aun que haya muchos sayones encima de su tumba, pero no, como se ve, al tercer día igual que el hijo del carpintero de Nazareth.

FEDERICO REYES.

PLAFONS

JUDITH

*La tenda régia es llum, i es or i bronze i seda:
s'hi aixequen mil perfums dels pebeters daurats;
hi mostren els acers sa brillantor més freda;
el llit reial s'hi ofereix curull de magestats.*

*Judith hi dona el goig suprem de sa bellesa;
després aguarda el son del seu august aimant;
llavors aixeca el braç, armat de la feresa,
i cau a plom, seré i queda triomfant*

*I fuig. La nit es gran. I riu de sa victòria,
quan de la sang que'n cau son pit se'n ensagnanta
i aspira la dolçor que te regust d'infern.*

*I corre encare més: i com trofeu de gloria,
per sobre de la nit, anlorxa tremolanta,
hi aixeca a dugues mans la testa d'Holofèrn.*

LAUREA DALMAU.

Notes i comentaris

Mitin sospès

Per ordre governativa fou sospès el mitin que debía celebrarse el diumenge passat en el veí poble de Santa Perpetua per la llibertat del digníssim correligionari i mestre laic d'aquell poble en F. Moliner Salcedo.

L'acte referit era organitzat pels digníssims correligionaris d'aquell poble Valls i Salas, d'acord amb el partit radical d'aquesta ciutat.

No obstant i haver-se sospès el citat acte, es personaren a Santa Perpetua els que havien de pendre part en el mateix i una no-drida representació del partit radical, per a aclarir si l'ordre de suspensió era veritablement governativa, sollicitant-ho aixís per escrit.

Es d'aplaudir l'entusiasme dels correligionaris Valls i Salas, qui apesara del vergonyós caciquisme que impera en aquell poble no reparen per tots els medis possibles per a inculcar als demés companys els ideals de llibertat i progrés.

Vagi an ells nostra sincera felicitació.

Conferencia

Diumenge tindrà lloc al veí poble de Barabarà i en el local de la societat Gremi de Agricultors una conferencia a càrrec del nostre il·lustre amic, l'eminent sociòleg i economista en Joan Salas Anton.

Per En Moliner Salcedo

Dilluns passat fou trasmesa a n'el nostre digníssim correligionari en F. Moliner Salcedo, el producte darrer de la subscripció oberta per la Joventut Federalista a favor del mateix, i es com segueix:

Joventut Recreativa del C. F.	. 5 pts.
Del Diputat Provincial J. Sala.	. 5 »
Recaudat en Consergeria del C.F.	11'35 »
Total.	. 21'35 p.
Producte de la 1. ^a entrega.	. 30 »
Entregat total.	. 51'35 p.

Obituari

El diumenge passat deixà d'existir el senyor Josep Isanda Gelabert, pare del doctor Diego Isanda, metge de nostra ciutat, que

Ni perque fos menys acertada la elecció pel poble feta, deixaria d'ésser més conforme amb el criteri generosament lliberal i democràtic, que ha de presidir les manifestacions de les col·lectivitats polítiques qu'en la sobirania del poble diuen veurer-hi la font de tot poder.

No ens cansarem mai de combrar les faltes pràctiques democràtiques, escarnidores de la sobirania popular, ni deixarem mai d'aconsellar al poble que's revolti contra tota autoritat que vulguin imposar-li.

El poble es ja major d'edat, per a tolerar que s'el sotmeti a tutela perpetua.

SOBIRANIA

Tenim en tant la sobirania del poble, que únicament en aquells cassos que la col·lectivitat no pod exercir funcions de govern acceptem la delegació de la sobirania en l'individu.

Delegació de sobirania o de poders no significa ni pod significar renúncia de drets.

Elegir lliurement als qu'han d'ésser dipositaris de la voluntat del poble en les representacions polítiques oficials, no es, com equivocadament per alguns se creu, fer *amos*, encara que en alguns cassos en *amos* s'erigeixen els favorecuts pel vot popular.

El poble, impossibilitat d'exercir directament aquelles representacions que necessàriament diu en simplificar-se per a evitar segurs entorpiments que sorgirien de la representació col·lectiva, esculleix als que per les seves aptituds, pels seus mereixements, per les seves

en vida es sapigué captar-se les simpaties dels seus conciutadans.

Rebi la seva atribulada familia, especialment el seu fill doctor Diego Isanda, la expressió sincera del nostre condol.

Varies

Per un article publicat en el setmanari «Los Miserables» va esser detingut nostre bon amic el conegut propagandista socialista en Andreu Nin.

—Per la publicació d'un mapa que'l fiscal ha cregut penable, va ésser denunciada «La Campana de Gracia» de l'última semana.

Noves

Ens cal fer constar que els articles que duen la firma dels senyors Miquel Matz Alarcón i Frederic Reyes, son de pura i franca col·laboració.

—El diumenge 30 del corrent tindrà lloc al bosc de can Tarrés de La Garriga una funció del «Teatre de la Naturalesa» en la que s'estrenarà la rondalla bosquetana del genial poeta N'Apeles Mestres, «La Viola d'or» en la que hi ha posat música l'eminent compositor N'Enric Morera.

L'obra ha sigut entregada a l'Adrià Gual, qui la está estudiant per a posar-la amb tota la propietat i dignitat artística que ens té acostumats. La partitura del mestre Morera, ha sigut entregada al director de chors i a la orquestra «La Principal» de Perelada, que han de interpretar-la.

—Avui a la sala de la nostra entitat s'hi celebrarà un magnífic ball de 4 hores, executant-se primer un bonic concert en el saló-café. Demà, un lluit ball de tarde, a càrrec de l'aplaudida i celebrada Banda Municipal de nostra ciutat.

—L'arcalde de Terrasa ha dictat les mides necessaries per a localitzar la epidemia verolosa que desgraciadament s'ha apoderat d'alguns carrers de la ciutat veïna.

—Durant aquests últims dies passaren per nostra estació varis trens plens de repatriats espanyols que han fugit de Fransa amb motiu de la guerra.

Molts d'ells han vingut a nostra ciutat.

—Ha visitat nostra redacció el setmanari republicà radical «Juventut Rebelde» de Badalona, que establím gustosos el canvi.

—En un atent salut ens anuncia el director del valent setmanari «Renaixement» el canvi de llur redacció, que ha quedat instal·lada en el carrer de la Boria 24 i 26, pral.

Impremta de J. Sallent i C.^a; Sant Quirse, 32; Teléfono 520

condicions, creu els més indicats per a portar la seva veu en els llocs que l'Estat senyala.

Els representants aixís escollits no son altre cosa que senzills procuradors del poble, al qui deuen en tots moments explicació dels seus actes, i en mans de qui han de posar la renúncia de la representació, sempre que la seva conducta no respongui a la confiança que del poble van mereixer al elegir-los.

Aquesta pràctica que s'observa en tots els actes de la vida interior de les associacions verament democràtiques, se veu amb freqüència olvidada en els actes més importants de la vida pública de determinades col·lectivitats polítiques que en la democràcia fonamenten els seus ideals.

No cal dir el mal efecte que'ns produeix veure com per una banda se predica amb veu sorollosa la llibertat del poble, i per altra se li escamoteja una part, la més essencial sens dubte d'aquella llibertat.

No son els que tal fan ni sincers demòcrates ni amics del poble.

Allunyar-lo dels actes que pod i deu manifestar la seva voluntat sobirana, es una injusticia que sino ens plau que se li faigi, també ens dol que'l poble la toleri.

Consentir que se li dongui feta una feina prou noble que sols ell deu fer, es conformar-se a permaneixen en condicions d'inferioritat de drets, contraria a les prescripcions de la democràcia, i es mantenir també una derivant, encare que atenuada, de la tirania que tots condemnem.

No aplaudirem jamai aquesta mansuetut del poble, ni menys farem objecte d'alabances a aquells que en lloc de senyalar-li per la pràctica el camí del dret, sembla que tinguin empenyo en mantenir-lo en un estat de sumissió a propòsit per a satisfer impunement ambicions i concupiscencies.

Será sempre més acertada la elecció de representants del poble pel mateix poble feta, que no la que porti a cap un número reduït d'individuos, facil de guanyar quan no pels afalacs dels uns, per les amistats dels altres.